

# Heerlen

## raadsinformatiebrief

Heerlen,  
14 mei 2024

Documentnummer  
109275

### Onderwerp

Voortgang Nota Dierenwelzijn (toezegging 2949)

### Inleiding/aanleiding

In 2023 is de Nota Dierenwelzijn vastgesteld. In de Raadsvergadering van 31 mei 2023 is toegezegd (2949) ieder jaar de raad te informeren. Deze raadsinformatiebrief beschrijft de activiteiten die zijn opgepakt in 2023 en, waar mogelijk, het eerste kwartaal van 2024.

### Kernthema:

Volksgezondheid

### 1 Dieren in nood

#### *Samenwerkingsovereenkomst Dierenbescherming Limburg (DBL)*

Met DBL is meermaals gesproken over de bestaande overeenkomst en de gewenste aanvullingen. We handhaven de bestaande overeenkomst die afgesloten is met diverse parkstadgemeenten en tot 2027 loopt. DBL biedt een nieuwe overeenkomst aan voor aanvullende diensten. Hierin worden de volgende onderwerpen opgenomen:

- (tijdelijke) opvang van dieren in huiselijke crisissituaties zoals bij detentie, huisuitzetting, huiselijk geweld, overlijden of ziekenhuisopname van de eigenaar waarbij opvang door familie geen optie is.
- (tijdelijke) opvang van in het wild levende dieren in nood.
- opvang in crisissituaties. Zodat dieren, zonder discussie over al dan niet bekend zijn van een eigenaar, snel uit de crisissituatie weggehaald en opgevangen worden.

DBL heeft de aanvullende werkzaamheden in beeld gebracht en de kosten geraamd. We wachten nog op een formele, juridisch te beoordelen, samenwerkingsovereenkomst van hen.

Wanneer de nieuwe overeenkomst van kracht is, zijn alle werkzaamheden rond dieren in nood en de wettelijk taken vanuit de gemeente ondergebracht bij één partij. Daarmee is voor inwoners, hulpverleners en de gemeente één duidelijke meldkamer beschikbaar.

Bij het onderdeel "opvang in crisissituaties" geeft DBL aan dat men de gemeente hierbij zo goed als mogelijk ondersteunt. Echter met de restrictie dat gevaarlijke honden niet of nauwelijks bij hen te plaatsen zijn. Dit vanwege het gevaar voor de eigen vrijwilligers die deze dieren moeten verzorgen. Samen met eigenaar en andere betrokken partijen wordt in deze gevallen naar andere oplossingen gezocht.

In 2023 ontving de meldkamer van DML 1170 meldingen uit Heerlen waarvoor 854 ritten nodig waren. Hierbij werden 790 dieren vervoerd, het overgrote deel van de meldingen en ritten bestaat uit in het wild levende dieren. Daarnaast heeft DBL 43 kadaverritten

gemaakt. 446 Heerlense dieren werden opgevangen in het asiel. Een uitgebreider overzicht van de resultaten vindt u in bijlage 1.

#### *Samenwerkingsovereenkomst stichting Mendoo*

Op 03-11-2022 is een motie aangenomen waarin het College werd gevraagd om te onderzoeken of in Heerlen de realisatie van een netwerk aan opvanglocaties met huisdieren en huisdiergastgezinnen mogelijk is. Dit om slachtoffers van huiselijk geweld met huisdieren passend te ondersteunen. Daarop is een uitgebreide verkenning uitgevoerd waarbij gesproken is met de Vrouwenopvang Regio Parkstad: Blijf van mijn Lijf Parkstad, Veilig Thuis Zuid-Limburg, de toegang van de gemeente Heerlen, Stand-by en de Dierenpolitie Limburg. Ook is gesproken met een vrouwenopvangorganisatie die elders in het land wel huisdieren opvangt, de Dierenbescherming en met stichting Mendoo. De raad is hierover geïnformeerd door middel van een raadsinformatie brief, gedateerd 4 december 2022.

Geconcludeerd werd dat het in Parkstad met enige regelmaat voorkomt dat vrouwen niet naar de opvang kunnen/willen vanwege huisdieren. Hoe vaak precies is niet bekend. In veel gevallen worden oplossingen gevonden binnen het eigen netwerk. Uit de rondgang kwam het beeld naar voren dat er bij hulpverleners op het gebied van Geweld in afhankelijkheidsrelaties kennis is over de relatie tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld. Het is soms lastig een oplossing te vinden voor de opvang van huisdieren, ook in crisissituaties die niet gerelateerd zijn aan Geweld in Afhankelijkheidsrelaties. Gezien de huisvesting van Blijf van mijn lijfhuus Parkstad, is het meenemen van dieren naar de opvang geen optie. Daar waar opvang binnen het eigen netwerk onmogelijk is, zijn gastgezinnen een oplossing. Het gastgezin houdt contact met betrokkenen en het dier kan terug als vrouwen zelfstandig gaan wonen. De dierenbescherming gaf aan geen gastgezinnen aan te kunnen bieden zoals Mendoo dat kan. Vervolgens is zowel door de gemeente Heerlen als door Blijf van m'n Lijf Parkstad, als door stichting Mendoo in landelijke overleggen inzake vrouwenopvang, de opvang van dieren van vrouwen in de vrouwenopvang geagendeerd. Insteek was om tot landelijke afspraken met stichting Mendoo te komen. Hiervoor bleek onvoldoende draagvlak. Daarop heeft de gemeente subsidie verleend aan stichting Mendoo voor de opvang van dieren van vrouwen die gebruik maken van de vrouwenopvang van Blijf van m'n Lijf Parkstad. Daarbij willen we dat ook dieren opgevangen kunnen worden van vrouwen of mannen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld die voor zichzelf onderdak hebben gevonden binnen hun netwerk, maar niet voor hun huisdieren. Wij gaan nu aan de slag met het organiseren van de toeleiding en monitoring op de inzet van Mendoo. Eind 2023 zijn twee honden opgevangen door stichting Mendoo. Medio 2024 gaan we met Mendoo om tafel om de huidige stand van zaken te bespreken.

In het tweede kwartaal van 2024 wordt de Regiovisie Geweld in afhankelijkheidsrelaties Zuid-Limburg 2024-2031 aan de raad ter vaststelling voorgelegd waarin dierenwelzijn is meegenomen. In een uitvoeringsplan zal verdere uitwerking plaatsvinden.

## **2 Gezelschapsdieren**

*Communicatie sociaal domein inzake dierenvoedselbank en andere instanties. Sociale partners informeren opvangmogelijkheden*

Actieve communicatie vindt plaats nadat de overeenkomst met DBL is afgesloten. Verwacht wordt dat deze communicatie nog voor de zomer kan plaatsvinden. Algemene, publieksgerichte, informatie is voor iedereen beschikbaar op een speciaal hiervoor ingerichte pagina op de gemeentelijke website (zie "communicatie" hieronder).

#### *Vergoeding afstandsbedrag*

Er is budget beschikbaar om in noodsituaties het afstandsbedrag aan de DBL te vergoeden als blijkt dat dit bedrag de crisissituatie in stand houdt.

#### *Project "Dierenbuddy"*

DBL geeft aan dat dit project (nog) niet in Limburg loopt.

#### *Toegang voor blindengeleide honden en hulphonden*

Op de deuren van gemeentelijke openbare gebouwen zijn stickers geplakt waarop aangegeven is dat deze honden welkom zijn.

#### *Afbouw hondenbelasting*

In 2023 is de afbouw gestart. De begrote hondenbelasting was toen 841.000 en is met 100.000 verlaagd naar 741.000. In de begroting 2024 is een tweede stap gezet, wederom een verlaging van 100.000, de begroting 2024 is nu dus 641.000. Voor 2025 en verder wordt dit jaarlijks opnieuw bekeken.

#### *TNR*

Met DBL zijn afspraken gemaakt over het toepassen van de TNR-methode indien dit noodzakelijk blijkt. DBL heeft hiervoor een provinciale ontheffing.

### **3 Hobby en landbouwdieren**

#### *Keurmerk Diervriendelijke Kinderboerderijen*

Onderzoek of onze dierenparken onder het keurmerk van kinderboerderijen kunnen vallen loopt op dit moment.

#### *Inzet dieren bij gemeentelijke evenementen*

In 2023 is een viertal evenementen georganiseerd met dieren, waarvan twee door de gemeente zelf (D'r Heëlesje Joarmaat en het Riddertoernooi) en twee niet door de gemeente Heerlen (Circus Renz International en het Kidsweekend). De twee gemeentelijke evenementen voldoen aan het criterium 'educatie' en daarnaast aan de voorwaarden uit de Nota Dierenwelzijn. Alle evenementen melden zich bij de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) en voldoen aan de door hen gestelde regels. De NVWA regels komen grotendeels overeen met de Nota Dierenwelzijn. De externe organisatoren worden altijd geïnformeerd over de aanvullende voorwaarden uit de Nota Dierenwelzijn, zodat zij aansluiting kunnen zoeken. In deze gevallen worden ook de betrokken wethouders geïnformeerd.

### **4 In het wild levende dieren**

#### *Biodiversiteitsbeleid*

We stellen een natuurwaarden- en kanskaart op. De analyse van relevante soorten is gemaakt, evenals de gebiedsbeschrijvingen en streefbeelden van gemeentelijke natuurgebieden. Het rapport komt in 2024 gereed en dient als basis om biodiversiteit in het nieuwe groenbeleidsplan te integreren.

#### *Biodiversiteit in handboek openbare ruimte*

De voorbereidingen voor het handboek openbare ruimte zijn gaande. Biodiversiteit wordt daarin meegenomen.

#### *Gedragscode soortbescherming*

Er zijn gesprekken gaande met partijen die ons kunnen ondersteunen met het implementeren van de gedragscode.

#### *Natuurinclusief bouwen*

Er zijn concept beleidskaders en beleidsregeling opgesteld. Het ziet ernaar uit dat het Rijk in juli 2024 met (minimale) rijksregels komt. De Heerlense conceptregeling zal hierop aangepast moeten worden. Vervolgens wordt de juridische borging uitgewerkt.

#### *Soortenmanagementplan*

Bij het na-isoleren van woningen moet rekening gehouden worden met beschermde soorten. Dit was bekend maar werd urgent door een uitspraak van de Raad van State in 2023. De landelijke verduurzamingsopgave loopt hierdoor mogelijk vertraging op. De oplossing hiervoor is een soortenmanagementplan. Met dit plan kan een generieke ontheffing aangevraagd worden op de Wet natuurbescherming.

Met alle Parkstad gemeenten heeft hiervoor een Europese aanbesteding plaatsgevonden. De aanbesteding was in januari 2024 afgerond maar heeft niet geleid tot een inschrijving door een potentiële opdrachtnemer. Dit vanwege de omvang van het werk en het landelijke tekort aan ecologen. Heerlen gaat daarom zelfstandig verder en heeft inmiddels een marktconsultatie uitgevoerd.

#### *Voederverbod*

In heel Heerlen is het verboden om in het wild levende dieren te voeren. Dit verbod is opgenomen in de APV, die uw Raad op woensdag 31 januari definitief heeft vastgesteld. Communicatie hierover heeft plaatsgevonden via de gemeentelijke kanalen.

## **5 Communicatie**

#### *Dierenwelzijnspagina*

Er is een dierenwelzijnspagina toegevoegd aan de gemeentelijke website met informatie voor inwoners én hulpverleners: <https://www.heerlen.nl/dierenwelzijn.html>. De website verwijst naar de juiste instanties bij noodgevallen en wetsovertredingen. Daarnaast verwijzen we naar goede informatie over het houden van dieren. Voor mensen die financieel moeite hebben om hun dier te verzorgen wordt verwezen naar de diverse dierenvoedselbanken en naar organisaties die ondersteunen bij het betalen van dierenartskosten.

#### *Projecten*

Met de stadstuin zijn afspraken gemaakt om in drie wijken mensen te activeren en inspireren rondom biodiversiteit. Centraal thema hierbij zijn insectenhôtels en de bijbehorende bloeiende planten. Dit project is gekoppeld aan de drie wijken uit het buurtvergroeningsplan. Het project zet in op participatie waarbij de gemeente de stadstuin ondersteunt.

*Maatschappelijk verantwoord inkopen en aanbesteden (MVOI)*

In de verdere ontwikkeling van MVOO binnen Heerlen krijgt dierenwelzijn een volwaardige plek. Er wordt een MVOI-checklist opgesteld voor collega's die namens de gemeente een inkoop doen. Dierenwelzijn is een van de thema's van deze lijst. Daarnaast worden ook interne trainingen opgezet waarin dierenwelzijn aan bod komt net als standaardteksten die gebruikt kunnen worden bij de inkoop.

**Bijlagen**

1 Jaarrapportage 2023 Dierenbescherming Limburg

Hoogachtend,  
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de secretaris,

de burgemeester,

drs. V.N. Gosselink-Van Dijk

drs. R. Wever